

SocialdepartementetSocialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag till Socialstyrelsen att fördela, betala ut och följa upp ytterligare medel för att korta värdköerna

Regeringens beslut

Regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att fördela, betala ut och följa upp prestationsbaserade medel till regionerna i syfte att öka produktionen inom vissa områden

Socialstyrelsen ska under 2025 betala ut upp till 507 500 000 kronor i prestationsbaserade medel till regionerna i enlighet med *bilagorna 1 och 2*.

Socialstyrelsen får inom ramen för ändamålet ange ytterligare villkor för statsbidraget. I uppdraget ingår även att Socialstyrelsen ska följa upp resultaten av de prestationsbaserade medlen, till exempel genom att sammanställa och analysera regionernas uppfyllnadsgrad av prestationskraven.

Socialstyrelsen ska löpande informera Regeringskansliet (Socialdepartementet) om hur arbetet med uppdraget fortskrider. I detta ingår att regelbundet redovisa utvecklingen av antalet genomförda operationer för respektive aktuellt område, i respektive region samt på nationell nivå, jämfört med föregående år. Redovisningen ska även innehålla en specifikation av hur många operationer inom respektive kategori som har genomförts i hemregionen, annan region samt hos privata vårdgivare. Syftet med redovisningen är att kunna följa att satsningen ger avsedd effekt med avseende på vårdproduktion och värdköer.

Socialstyrelsen ska senast den 31 mars 2026 lämna en slutredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet). Redovisningarna ska

samordnas med redovisningen av Socialstyrelsens nuvarande uppdrag att fördela, betala ut, och följa upp medel för att korta vårdköerna (S2025/00401).

För uppdraget får Socialstyrelsen under 2025 använda högst 509 000 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2025 uppförda anslaget 1:11 Prestationsbundna insatser för att korta vårdköerna, anslagsposten 2 Insatser för att korta vårdköerna – del till Socialstyrelsen. Av dessa medel får Socialstyrelsen under 2025 använda högst 1 500 000 kronor för egna kostnader kopplade till uppdraget.

Ärendet

Att korta köerna och öka vårdkapaciteten är en prioriterad fråga för regeringen. För att köerna ska kunna kortas ser regeringen behov av effektivt resursutnyttjande och en ökad vårdkapacitet bl.a. genom starka incitament för regionerna för att öka antalet operationer.

I februari 2025 gav regeringen Socialstyrelsen i uppdrag att betala ut medel för att öka antalet operationer av grå starr, höftproteser och framfall (S2025/00401). Data från Socialstyrelsens patientregister visar att antalet operationer ännu inte ökat i önskvärd utsträckning. Regeringen vidtar nu ytterligare åtgärder för att korta vårdköerna genom att ytterligare stärka regionernas incitament att öka vårdproduktionen.

Målsättningen med insatsen är att korta vårdköerna och öka produktionen av antalet ovan nämnda operationer jämfört med tidigare år. För att ytterligare stärka regionernas incitament att öka vårdproduktionen tillför regeringen nu ytterligare medel till de regioner som ökar antalet ovan nämnda operationer jämfört med tidigare år. Regeringen förutsätter att regionerna redan i dag nyttjar den kapacitet som finns. I de fall ytterligare kapacitet finns tillgänglig hos privata vårdgivare kan och bör därför regionerna använda dessa medel för sådan upphandling.

På regeringens vägnar

Acko Ankarberg Johansson

Oskar Johansson

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Finansdepartementet/BA, OFA K
socialutskottet
Sveriges Kommuner och Regioner
regionerna

Villkor för prestationsbaserade medel i syfte att korta vårdköerna

För 2025 fördelas totalt 507,5 miljoner kronor till regionerna i syfte att korta vårdköerna.

Medel fördelas efter antalet genomförda operationer i respektive region under perioden juni–oktober 2025 av:

- höftledsprotes,
- framfall, och
- grå starr.

Regionerna ersätts med:

- 108 000 kr för varje operation av höftledsprotes,
- 39 000 kr för varje operation av framfall, och
- 19 000 kr för varje operation av grå starr.

Ersättning utgår endast för de operationer som utgör en ökning av antalet genomförda operationer jämfört med det genomsnittliga antalet utförda operationer inom respektive diagnosområde under motsvarande period åren 2022–2024. Ökningen mäts för hela perioden och baseras på inrapporteringen till Socialstyrelsens patientregister.

Medel fördelas till patientens hemregion, oavsett i vilken region som operationen utförts. Målsättningen med insatsen är att korta vårdköerna och öka antalet ovan nämnda operationer jämfört med i dag. Regeringen förutsätter dock att regionerna redan i dag nyttjar den kapacitet som finns. I de fall ytterligare kapacitet finns tillgänglig hos privata vårdgivare kan och bör därför hemregionen använda dessa medel för sådan upphandling.

Hemregionerna ersätts med de fastslagna beloppen oavsett den upphandlade kostnaden per operation. Utöver att ovan nämnda operationer förväntas öka, kan upphandling från privata vårdgivare även frigöra kapacitet inom regionerna för andra närliggande operationer och därmed även bidra till att minska vårdköerna ur ett bredare perspektiv. Den data som regionerna rapporterar för uppföljning av prestationskraven ska möjliggöra en månatlig uppföljning av antalet operationer för respektive insats och hur dessa förhåller sig till föregående år i syfte att underlätta uppföljning och

ansvarsutkrävande för att satsningen får avsedd verkan på vårdproduktion och vårdköer.

Ersättning utgår för operationer upp till ett tak, i enlighet med bilaga 2. Taket är beräknat utifrån vårdbehov enligt det kommunala utjämnningssystemet utjämningsår 2025 och antalet invånare den 1 november 2024. Så snart en region nått den maximala ersättningsnivån utgår ingen ytterligare ersättning.

Socialdepartementet

Utbetalning av medel till regionerna

Den maximala ersättningsnivån till varje region utifrån prestationskraven i *bilaga 1* beräknas efter befolkningsmängd den 1 november 2024 och standardkostnad per invånare enligt hälso- och sjukvårdsmodellen i det kommunalekonomiska utjämningsystemet för regioner, utjämningsåret 2025.

Region	Maxtak (kr)
Stockholm	107 595 016
Uppsala	19 078 405
Södermanland	15 317 617
Östergötland	22 948 200
Jönköping	18 200 901
Kronoberg	10 089 771
Kalmar	13 081 395
Gotland	3 370 945
Blekinge	8 149 173
Skåne	67 436 856
Halland	16 820 958
Västra Götaland	83 683 650
Värmland	14 852 599
Örebro	15 293 677
Västmanland	13 950 903
Dalarna	15 284 927
Gävleborg	14 914 840
Västernorrland	12 715 489
Jämtland	7 034 468
Västerbotten	14 151 871
Norrbotten	13 528 339
Riket	507 500 000